

će se samo svećenici, koje budu talijanski biskupi poslali u Rim na viša studija. S ovim zavodom bit će spojen fakultet za crkveno pravo, koji je dosada postojao u Seminarium Romanum zajedno s bogoslovskim i filozofskim fakultetom. Tkogod iz čitave Italije bude htio da u Rimu nauke svrši i postane svećenik, taj će to moći postići jedino u prva dva spomenuta zavoda. — Osim ovih zavoda postojat će u Rimu za svjetovni kler talijanski samo još *Academia theologica* i zavodi za misijonare.

IV. Nova biskupija u Francuskoj. Bulom Pape Pija X. od 25. listopada 1913. razdijeljena je nadbiskupija Cambraijska (*Archid. Camaracensis*) u dvije polovine, od kojih je sjevernija proglašena samostalnom biskupijom pod imenom *Dioecesis Insulensis*, a južna polovina ostala je kao nadbiskupija Cambraijska. Nova biskupija imade sjedište u gradu Lille, a jedan od najvećih i najljepših hramova, podignut u čast *Bogorodice*, bit će odsele stolna crkva. Odsele će ova nadbiskupija imati dođuše isti teritorij, ali dvije biskupije pod sobom, dosadanju Arras-ka (*Atrebatensis*) i ovu novu. (Sr. *Acta Ap. Sedis*. V. 17. pg. 482.).

V. S. *Congregatio Indicis* dekretom od 13. o. mjes. zabranila je knjigu pod naslovom: *Antonietta Giacomelli: Per la riscossa cristiana*. Milano 1913.

Bilješke iz bogoslovske literature.

Historička bilješka.

Jedna zaboravljena zagrebačka sinoda. U Bogoslovskoj Smotri, u 2. ovogodišnjem broju pisao je naš marni i neutrudivi Janko Barlè o našim diecezanskim sinodama, te kušao, kako sam veli, nabrojiti sve sinode, koje bi se do sada obdržavale u našoj diecezi. Ipak ne spominje sinode, koja se držala za biskupa Dimitrija I., koji je istina samo tri godine u Zagrebu biskupovao, ali je za to vrijeme držao sinodu. To potvrđuje jedna listina od god. 1377., što se nalazi u arhivu kaptola čazm. u Varaždinu.

Ta je listina malena, rekao bi čovjek: odrezak papira, 27 ctm. dugačak, 9 ctm. širok. Bez dvojbe je izvorna. Srećom nam se sačuvala. Eto, kako se nit najmanji zapisak iz starih vremena ne smije omalovažiti, zbaciti ili uništiti.

Ta nam listina povijeda, da je Matija, arcidjakon Vojinski uzeo brevijar iz sakristije kaptola čazm., a to da je bio brevijar Fabijana kustosa i Dominika kantora, kanonika čazmanskih. Nikola, prepozit zagrebački, generalni vikar biskupa Dimitrija i istodobni sudac na sv. sinodi, nalaže istomu Matiji iz sjednice sinodalne, da taj brevijar crkvi čazmanskoj do Božića vrati.

Razumljivo je, da to baš nije bila šala, posvojiti si nečiji brevijar u ono vrijeme, kad se knjige nisu tiskale, već prepisivale.

Rečeni Nikola Brislinus (Brišlin), veliki prepošt zagrebački bio je jurve gener. vikar biskupa zagr. Stjepana III., koji umrije post varias res praeclare gestas godine 1375.; a iz ove se listine vidi, da je bio gener. vikar i Stjepanova nasljednika biskupa Dimitrija I., koji bijaše zagr. biskup od god. 1376. do konca 1378.

Medjutim evo kako glasi naša listina od riječi do riječi: Nos Nikolaus praepositus ecclesiae Zagrabiensis, vicarius reverendi nostri patris Domini Demetrii Dei et apostolica gratia Eppli Zagrabiensis in spiritualibus generalis, et Iudex in praesenti sancta Synodo, specialiter deputatus, memoriae commendamus per praesentes, quod nobis in dicta sancta Synodo pro tribunali de speciali commissione dicti domini nostri Episcopi, cum aliis distinctis viris sedentibus, = distinctus vir Mathyas archidiaconus de Vyoyen, quendam librum Breviaril generosi capituli ecclesiae Chasmensis, per condam dominum Stephanum episcopum ecclesiae Zagrabiensis praestitum, de sacristia eorum receptum, quem domini de dicto Capitulo Chasmensi super ipsum Mathyam archidiaconum requirebant, assumpsit idem dominus Mathyas dominis Fabiano custodi et Dominico cantori, canonicis dictae ecclesiae in persona dictae ecclesiae Chasmensi insuper restituere, usque festum nativitatis Domini, nunc affuturum. Datum Zagrabiae die dominico proximo ante festum beati Martini confessoris. Anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo septimo. L. S. Na hrptu listine ovako je zabilježeno:

1377.

Restitutoriae de Breviaril ecclesiae Chasmensis pro eadem Ecclesia.

Na listini vidi se trag pečata.

Iz ove se dakle listine razabire, da je u Zagrebu bila sinoda i god. 1377.

Priopćio: *Milan Kučenjak*.

Historičko-dogmatska bilješka.

Od najnovijega doba izdaju ruski grkokatolici časopis „Слово истини“ (Slovo istini). U jednom od posljednjih brojeva toga časopisa nalazimo ovaj krasni odlomak: „Sedmi vaseljski sabor u VIII. vijeku primio je poslanicu sv. Oca pape Hadrijana, u kojoj je bilo rečeno: — Sam knez apostola, sv. Petar, prvi vođ na apostolskoj stolici, svojim je nasljednicima ostavio prvenstvo svojega apostolstva i pastirske brige; i jer je njemu Spasitelj naš, Gospod Bog, dao vlast primata, to je tu vlast i on sam po Božjoj zapovijedi predao svojim nasljednicima arhipastirima“.

Općeniti sabor, u kojem su u većini bili Grci i uopće istočni biskupi, nastavlja pomenuti časopis, primio je i priznao poslanicu sv. oca pape Hadrijana i nije nalazio nikakve jeresi u nauci o primatu rimskih arhipastira.

U poslanici pako na carigradskoga patrijarhu Tarasija, koju je takogjer primio pomenuti ekumenski sabor, stoji napisano: „Katedra sv. Petra, koja drži primat, svijetli cijelomu svijetu, i ona je glavom svih Božjih Crkvi“.

„Eto tako su držali i vjerovali sv. Oci — istočni i zapadni“ — završuje pomenuti odlomak — „tako je držao i vjerovao ekumenski sabor. A kako drže i vjeruju učitelji i profesori sinodalnih pravoslavnih Crkvi?! Sasvim protivno. Po temeljnim principima istoga pravoslavlja treba da budu nauke današnjih bogoslova i vjera naroda u suglasju s naukom sv. Otaca, a ako nije, onda je pogrešna i mora da se korigira i dovede u suglasje s naukom Otaca, jer se inače mora zabaciti kao oprečna nauka s tradicijom Crkve Hristove. Ali u Rusiji, a tako i kod drugih sinodalnih Crkvi biva sasvim obratno: svjedočanstva sv. tradicije ne podudaraju se sa sinodalnom literaturom, pa se ta zabacuju.“

„Pravoslavni“ su Rusi na te riječi uskipjeli. Ali „S. Peterburske Vjedomosti“ registriraju mirno riječi časopisa „Slovo Istini“, pače odgovorni urednik knez Uhtomskij nazivlje taj časopis — „kristalom, biserom“.

Dr. D. Njaradi.